

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สำรวจการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพในโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและรายงานการวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ทวิสิทธิ์ สิทธิกร (2513: 6, 78-81) ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจสายตาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2513" โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจสายตาและการมองเห็นสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ทั้งชายและหญิงในจังหวัดพระนครและธนบุรี และเพื่อศึกษาว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะมีประวัติการใช้สายตาและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไรบ้าง คำเนิการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามวัดสายตาและทดสอบนัยน์ตาบอดสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา 1,940 คน เป็นชาย 970 คน เป็นหญิง 970 คน ส่วนนำผลที่ได้มาคิดหาค่าร้อยละของค่าตอบและลักษณะที่แตกต่างกันทางสายตาของเด็กที่ทำการสำรวจ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการวัดสายตาของนักเรียนทั้งหมด 1,940 คน พบว่ามีนักเรียนที่สายตาปกติร้อยละ 75.15 และนักเรียนที่สายตาคิดปกติร้อยละ 24.85 เมื่อพิจารณาแต่ละเพศแล้ว นักเรียนชายมีสายตาปกติร้อยละ 75.67 นักเรียนหญิงมีสายตาปกติร้อยละ 74.64 และนักเรียนชายมีสายตาคิดปกติร้อยละ 24.33 นักเรียนหญิงมีสายตาคิดปกติร้อยละ 25.36 เมื่อจำแนกความผิดปกติของสายตาพบว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีสายตาสั้น ร้อยละ 21.44 และนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีสายตายาวร้อยละ 0.62 เมื่อพิจารณาจากจำนวนโดยส่วนรวมของแต่ละเพศพบว่านักเรียนหญิงที่สายตาสั้นและสายตายาว

มีจำนวนมากกว่านักเรียนชาย คือนักเรียนหญิงสายตาสั้นร้อยละ 24.02 สายตายาวร้อยละ 0.28 นักเรียนชายสายตาสั้นร้อยละ 18.87 สายตายาวร้อยละ 0.41 ส่วนลักษณะตาบอดสี นักเรียนที่ตาบอดสีมีร้อยละ 2.78 ของนักเรียนทั้งหมด โดยนักเรียนชายที่สายตาบอดสีมีมากกว่านักเรียนหญิง คือนักเรียนชายที่ตาบอดสีมีร้อยละ 5.05 นักเรียนหญิงที่ตาบอดสีมีร้อยละ 0.52 สำหรับการแก้ไขสายตามัดปกติ นักเรียนหญิงสวมแว่นตามากกว่านักเรียนชาย คือนักเรียนหญิงสวมแว่นตาร้อยละ 1.03 นักเรียนชายสวมแว่นตาร้อยละ 0.52 ในด้านประวัติการใช้สายตาและสิ่งแวดล้อมพบว่าที่บ้านของนักเรียนส่วนใหญ่ใช้หลอดฟลูออโรเรสเซนต์ และมีนักเรียนจำนวนมากที่ดูโทรทัศน์บ่อย ๆ ลักษณะการใช้สายตาเมื่ออ่านหนังสือพบว่า นักเรียนที่อ่านหนังสือนาน ๆ จะรู้สึกปวดตามีจำนวนมาก เกี่ยวกับการได้รับอุบัติเหตุของนักเรียนจำนวนมากไม่เคยได้รับอุบัติเหตุและการบาดเจ็บของนักเรียน และในด้านการวัดสายตาซึ่งอาจทำโดยทางโรงเรียนหรือทางเจ้าหน้าที่ของกองอนามัยโรงเรียน มีนักเรียนจำนวนมากที่ไม่เคยได้รับการตรวจหรือวัดสายตาเลย

กองสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2517-2521: 113-114) ได้ทำการทดลองวิจัยเรื่อง "โครงการสุขภาพในโรงเรียนอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2517-2521" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองปรับปรุงสุขภาพในโรงเรียนห้องที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

โรงเรียนที่ได้ดำเนินการทดลองสุขภาพตามรูปแบบโครงการ ทำให้มีผลในการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนทั้งความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติไปในทางที่ก้าวหน้า และถูกต้อง การบริการสุขภาพในโรงเรียนก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางด้านพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีสามารถสร้างสุขนิสัยที่ดีแก่นักเรียน นอกจากนี้การดำเนินการดังกล่าวยังได้รับผลอื่น ๆ ตามมา คือ ก่อให้เกิดทัศนคติและความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี ส่วนในด้านการจัดรูปองค์กรโดยมีเจ้าหน้าที่มาจากหลายหน่วยงานทำให้มีปัญหาในการประสานงาน และการที่ผู้มีหน้าที่ควบคุมอำนวยการดำเนินการทดลองวิจัยไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของโรงเรียนที่ทำการทดลองวิจัย

ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอนและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีความกระตือรือร้นสามารถทำงานได้ผลดีในระยะเริ่มต้นของโครงการและหลังจากนั้นจะค่อยลดหย่อนเป็นลำดับ

บุญขึ้น เตชะกัมพูช (2519: 67-70) ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาของสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการสุขภาพในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสร้างพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาภาคใต้ที่เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสำรวจส่งไปยังครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 190 ฉบับ ได้รับแบบสำรวจคืน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.00 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนราษฎร์ทุกโรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพนักเรียนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีการตรวจฟัน การตรวจสุขภาพโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่อนามัย การวัดสายตา การทดสอบการได้ยินของนักเรียน การตรวจสุขภาพครูปีละครั้ง มีการตรวจสุขภาพในตอนเช้าทุกวัน นักเรียนได้รับการปลูกฝังป้องกันไข้ทรพิษและฉีดวัคซีนป้องกันอหิวาตกโรคพอสสมควร ครูส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการปฐมพยาบาลพอใช้

2. โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่มีการบันทึกสุขภาพนักเรียนและตรวจสุขภาพตอนเช้าเป็นประจำ มีการวัดสายตา การทดสอบการได้ยินและการตรวจฟันนักเรียน การตรวจสุขภาพครูมีการปลูกฝังและฉีดวัคซีนป้องกันโรคแก่นักเรียน มีครูหรือเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ แต่ครูหรือเจ้าหน้าที่อนามัยในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพน้อยเกินไป

3. โรงเรียนเทศบาล ส่วนใหญ่มีการตรวจสุขภาพนักเรียน โดยแพทย์และพยาบาลโรงเรียน บางโรงจัดบริการดี แต่บางโรงไม่ได้จัดในสิ่งต่อไปนี้คือ การบันทึกสุขภาพนักเรียน การตรวจสุขภาพตอนเช้า การตรวจฟัน บริการที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดคือ การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การปลูกฝังและฉีดวัคซีนเมื่อมีโรคระบาด โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดให้มีการวัดสายตาทดสอบการได้ยินของนักเรียนและการตรวจสุขภาพครู ส่วนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพบางโรงก็จัดแต่บางโรงไม่ได้จัด

4. โรงเรียนประจำบาล มีประมาณครึ่งหนึ่งที่ไม่เคยทำบันทึกสุขภาพนักเรียน

5. โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดให้มีการตรวจสุขภาพโดยแพทย์พยาบาล หรือ เจ้าหน้าที่อนามัย การวัดสายตาและการทดสอบการได้ยินของนักเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ ส่วนการปลูกฝังจิตสำนึกจะทำเมื่อเกิดโรคระบาด ครูหรือเจ้าหน้าที่อนามัยมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพน้อยมาก

อุดมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ (2521: 130-138) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการจัดโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งทำการวิจัยโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนที่มีการจัดโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 62 โรงเรียน และจากโรงเรียนที่ไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวันอีก 36 โรงเรียน รวม 78 โรงเรียน นับเป็นร้อยละ 25 ของโรงเรียนทั้งหมด แล้วจัดสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน ทางด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยแยกออกเป็น 2 ชุด ตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเสนอข้อมูลทั้งรูปแบบตารางและความเรียง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่นักเรียนเป็นจำนวนมาก และมีเนื้อที่โรงเรียนค่อนข้างน้อย โรงเรียนจึงขาดแคลนสถานที่ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูก ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย โรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดโครงการอาหารกลางวันในด้านอาคารสถานที่ ทั้งที่ใส่ประกอบอาหารและรับประทานอาหารขาดแคลนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ เงินทุนและเงินที่จะใช้จ่ายในโครงการอาหารกลางวัน ในด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ผู้บริหารร้อยละ 75.51 เห็นด้วยกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน ผู้บริหารเพียงร้อยละ 13.27 เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วย เหตุผลเนื่องจากการขาดแคลนแรงงานและในด้านงบประมาณนั้นต้องการให้สำนักการศึกษาหาทางเพิ่มงบประมาณในการเริ่มจัดทำ

โครงการ รวมทั้งให้มีการเพิ่มหรือจัดสรรอัตราค่าจ้างครูให้ได้อย่างเพียงพอ เพื่อโรงเรียนจะได้ดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันได้โดยไม่เป็นภาระกับโรงเรียนมากเกินไป

สุดใจ สุริยันต์ (2522: 7, 67-70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริการสุขภาพในโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย" โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบริการสุขภาพในโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย และเพื่อศึกษาความแตกต่างของความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นอยู่ของการจัดบริการสุขภาพ กับสภาพที่ควรจะเป็นไปได้ของการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพ จำนวน 53 ข้อ นำไปสอบถามครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 57 คน และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและอันดับของการจัดบริการสุขภาพทั้งสภาพที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็นได้ โดยใช้การทดสอบค่าที ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดบริการสุขภาพที่อยู่ในสภาพที่ดีมี 2 ข้อ คือในเรื่องของการดูแลความปลอดภัยของครูเวรประจำวัน การสำรวจและปรับปรุงอาคารสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในที่ปลอดภัย
2. การจัดบริการสุขภาพที่พอใช้ มีจำนวน 27 ข้อ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การป้องกันอุบัติเหตุ การจัดบริการอาหารให้แก่นักเรียน การส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร
3. การจัดบริการสุขภาพที่อยู่ในสภาพที่ต้องแก้ไขมีจำนวน 24 ข้อ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพทั่วไป การทดสอบสายตาและการได้ยิน การช่วยเหลือเด็กที่บกพร่องทางสุขภาพ การปฐมพยาบาล และกิจกรรมอื่น ๆ
4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นไปได้นั้น เกือบทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อ การดูแลความปลอดภัยของครูเวรประจำวัน

ดวงพร บุญโชติ (2524: 60-62) ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการจัดบริการสุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม

ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จาก
โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในเขตท้องที่การศึกษา 5 เขต จำนวน 50 คน จาก
50 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้รับมาคำนวณหาค่าร้อยละและเสนอผลการวิจัยในรูปตารางประกอบ
ความเรียง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จัดให้มีห้องพยาบาลประจำ
โรงเรียนและจัดพยาบาลประจำ ในด้านการตรวจสอบสุขภาพ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีการ
ตรวจสอบสุขภาพนักเรียนปีละครั้ง นักเรียนมีบัตรสุขภาพประจำตัว บริการสุขภาพที่โรงเรียน
ไม่ได้จัดให้นักเรียน คือการทดสอบการได้ยิน การตรวจฟัน การตรวจวัดสายตา ปัญหา
ความบกพร่องด้านสุขภาพของนักเรียน ที่พบส่วนใหญ่คือสายตาสั้น บริการสุขภาพสำหรับ
บุคลากรพบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมสุขภาพจิตของครู แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ
ครูและคนงานอาคารโรง และสำหรับบริการในด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โรงเรียน
ส่วนใหญ่ได้ให้วัคซีนป้องกันเมื่อโรคระบาด การจัดบริการอาหารและน้ำดื่ม ส่วนใหญ่
โรงเรียนจะอนุญาตให้บุคคลภายนอกมาจำหน่ายอาหาร น้ำดื่มที่โรงเรียนจัดบริการให้คือ
น้ำประปา ส่วนในด้านการจัดบริการแนะแนวสุขภาพ โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูสุขศึกษาเป็น
ผู้แนะแนวสุขภาพแก่นักเรียน รวมทั้งจัดพยาบาลเป็นเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลอีกด้วย

วิลาศ จันทรรัตน์ (2524: 78-79) ทำการวิจัยเรื่อง "การบริหารงาน
สุขภาพอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา"
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ขั้นต่ำของงานสุขศึกษาในสถานศึกษา ซึ่ง
คณะอนุกรรมการสุขศึกษากำหนดหรือไม่ เพื่อศึกษาความเข้าใจและปัญหาอุปสรรคในการ
บริหารงานสุขภาพในโรงเรียนของครูใหญ่ และเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจและปัญหา
อุปสรรคในการบริหารงานสุขภาพในโรงเรียนของครูใหญ่ โดยจำแนกตามระดับวุฒิ
ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม
ส่งไปยังครูใหญ่ จำนวน 247 คน เป็นครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตสุขภาพ
20 คน และนอกเขตสุขภาพ 227 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. โรงเรียนในเขตสุขภาพทุกโรงเรียนมีการจัดบริการสุขภาพได้ครบในด้าน การตรวจสุขภาพนักเรียนโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การตรวจสุขภาพนักเรียนในตอนเช้าโดยครูและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค บริการที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดคือ การทำบัตรสุขภาพประจำตัวนักเรียน การจัดบริการอาหารกลางวัน การตรวจวัดสายตา การทดสอบการได้ยิน การรักษาพยาบาลนักเรียน การจัดเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล และการจัดสันทนากการส่งเสริมสุขภาพจิตครู ส่วนบริการที่โรงเรียนเพียงส่วนน้อยสามารถจัดได้คือ การตรวจสุขภาพของครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน

2. สภาพของการจัดปรากฏว่าบริการที่โรงเรียนจัดได้เข้าเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ การตรวจสุขภาพนักเรียนโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การจัดทำระเบียบหรือบัตรสุขภาพ การวัดสายตาและการทดสอบการได้ยิน การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการจัดสันทนากการส่งเสริมสุขภาพจิตครู

3. โรงเรียนนอกเขตสุขภาพปรากฏว่า ยังไม่มีโรงเรียนใดสามารถจัดบริการสุขภาพได้ครบทุกอย่าง แต่โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดบริการเกือบทุกรายการ ยกเว้นการตรวจสุขภาพของครูและการจัดเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลเท่านั้น ที่มีการจัดบริการประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด

4. สภาพของการจัดปรากฏว่า บริการที่โรงเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งจัดและเข้าเกณฑ์มาตรฐานได้แก่ การตรวจสุขภาพนักเรียนโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การตรวจสุขภาพของครู การจัดทำบัตรสุขภาพ การตรวจวัดสายตา และการทดสอบการได้ยิน การจัดเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล และการจัดสันทนากการส่งเสริมสุขภาพจิตของครู

นภา ตรีสุโกศล (2524: 40-43) ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการสุศึกษาสายการศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการสุศึกษาสายการศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการสุศึกษาสายการศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งสังกัดกรมสามัญศึกษา ดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพใน

โรงเรียนแล้วนำไปสอบถามครูในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการศึกษาสาขาศึกษาที่เข้า
อบรมในปี 2522 จำนวน 189 คน ได้รับแบบสำรวจคืน 148 ชุด นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมา
หาค่าร้อยละ เสนอในรูปตารางเพื่อเปรียบเทียบผลและวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสรุป
ได้ดังนี้

1. การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษาสาขาศึกษาตาม
สภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในเกณฑ์ได้แก่ การจัดห้องพยาบาล การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การ
ทำบัตรสุขภาพนักเรียนและการส่งเสริมสุขภาพจิต ส่วนการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน
ที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้แก่ การตรวจสุขภาพทั่วไป การช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางสุขภาพ
การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนการจัดบริการสุขภาพที่อยู่ในสภาพต้องแก้ไขได้แก่ การ
ทดสอบสายตา การตรวจฟัน และการแนะแนวสุขภาพ

2. การเปรียบเทียบการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนของโครงการศึกษาสา
ขาศึกษา ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าโรงเรียนประถมศึกษา
สามารถจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนได้ในระดับที่ดีกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่
ยกเว้นเรื่องการจัดบริการปฐมพยาบาล การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน
โรค และการส่งเสริมสุขภาพจิตที่สามารถจัดได้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ทิพา จันทรคามิ (2525: 11, 110-113) ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการ
สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์
ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาสภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และเพื่อศึกษาปัญหาการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่ หรือ
ผู้รับผิดชอบโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 414 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการจัดบริการสุขภาพพบว่า ในการตรวจสุขภาพตอนเช้าโดยครูส่วนใหญ่
โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดทำการตรวจทุกวัน ส่วนการตรวจสุขภาพจากแพทย์ ทันตแพทย์ และ
พยาบาล โรงเรียนขนาดใหญ่ได้รับการตรวจเทอมละครั้ง โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

ได้รับการตรวจปีละครั้ง เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพของครู ส่วนใหญ่ครูไม่เคยได้รับการตรวจสุขภาพเลย การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เกินกว่าร้อยละ 80 นักเรียนมีบัตรสุขภาพประจำตัว แต่ยังไม่ครบทุกคน สำหรับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนใหญ่นักเรียนในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ได้รับภูมิคุ้มกันเมื่อมีโรคระบาด เกี่ยวกับการให้บริการปฐมพยาบาลแก่เด็กเจ็บป่วยในโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้วิธีนำส่งครูพยาบาลประจำโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางนำส่งสถานอนามัยที่อยู่ใกล้โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่ประสบเหตุการณ์ทำการปฐมพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ ในด้านการจัดบริการแนะแนวสุขภาพ ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นทำหน้าที่ในการแนะแนวสุขภาพ ในด้านการส่งเสริมสุขภาพจิตของครูนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีการเล่นและการแข่งขันกีฬาร่วมกัน

2. ปัญหาในการจัดโครงการสุขภาพพบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีปัญหาปานกลาง ในเรื่องการจัดให้มีการทดสอบสายตานักเรียน การจัดให้มีการทดสอบการได้ยิน การให้ความช่วยเหลือเด็กที่บกพร่องทางสุขภาพหรือเด็กเรียนช้า การจัดบริการอาหารกลางวัน การจัดให้ครูได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต

2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปัญหาปานกลางในเรื่อง การจัดให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ การจัดให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพโดยพยาบาลและเจ้าหน้าที่อนามัย และการจัดให้การโรงเรียนได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี

2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีปัญหาปานกลางในเรื่องการขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่อนามัยในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

2.3 โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีปัญหาปานกลางในเรื่อง การจัดให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพโดยพยาบาลและเจ้าหน้าที่อนามัย การปฐมพยาบาลนักเรียนที่เจ็บป่วย การจัดทำบัตรสุขภาพให้ครบตามจำนวนนักเรียน และการจัดบริการแนะแนวสุขภาพ

2.4 โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากในเรื่อง การจัดให้นักเรียนได้รับการ

ตรวจสุขภาพโดยแพทย์ การจัดให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันโดยทันตแพทย์ มีปัญหาปานกลางในเรื่อง ความเข้าใจและความสนใจของครูในการตรวจสุขภาพนักเรียน กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (ม.ป.ป.: 66-68) ทำการวิจัยเรื่อง "การวิจัยติดตามผลโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพสุขศึกษาในโรงเรียนของโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาสังกัดต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดำเนินการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในโครงการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 142 คน กรมสามัญศึกษา 109 คน และโรงเรียนเทศบาล 45 คน ตามจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 276 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครูส่วนใหญ่มีความรู้ทางสุขภาพน้อย มีการตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกวัน มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงนักเรียนเทอมละครั้ง การตรวจสุขภาพโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีนาน ๆ ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการตรวจร่างกายทั่ว ๆ ไป รองลงมาคือการตรวจฟันและสายตา และที่น้อยที่สุดคือ การทดสอบการได้ยิน โรงเรียนได้ทำการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่นักเรียนเมื่อมีโรคระบาด ในด้านโครงการอาหารกลางวัน นักเรียนส่วนมากนำอาหารมารับประทานเอง โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดบริการแนะแนวสุขภาพนักเรียน เนื่องจากมีปัญหาด้านบุคลากร

2. โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีสภาพทั่วไปดังนี้ ในโรงเรียนส่วนใหญ่ครูทำการตรวจสุขภาพนักเรียนแต่ที่ไม่สม่ำเสมอ ทำการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเทอมละครั้ง มีแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาตรวจสุขภาพนักเรียนนาน ๆ ครั้ง มีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเมื่อมีโรคระบาด การบริการห้องพยาบาลส่วนใหญ่ได้แบ่งครูเวรรับผิดชอบ ในด้านโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้จัดเนื่องจากขาดบุคลากร นอกจากนี้โรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดบริการแนะแนวสุขภาพแก่นักเรียนด้วย

3. โรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษามีสภาพดังนี้ ครูทำการตรวจสุขภาพนักเรียน และซังน้ำหนัก วัดส่วนสูง แต่ไม่มีใครสม่ำเสมอ มีแพทย์มาตรวจสุขภาพนักเรียนบ้างแต่นาน ๆ มาตรวจครั้ง ห้องพยาบาลส่วนใหญ่ให้ครูที่ว่างจากการสอนรับผิดชอบในด้านโครงการอาหารกลางวัน ส่วนใหญ่ให้พ่อค้าแม่ค้านำอาหารมาจำหน่าย โรงเรียนส่วนมากจัดบริการแนะนำสุขภาพแก่นักเรียน แต่มีปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากร

การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ลอเรนซ์ เอช เมสกิน (Laurence H. Meskin. 1970: 293-295) และคนอื่น ๆ ได้ศึกษาโดยทำโครงการทดลอง เรื่อง "โครงการทันตสุขภาพสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีอัตราเสี่ยงต่อโรคฟันผุ" (A Preventive Dental Program for High Risk Children) ในโรงเรียน 48 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กรู้จักสุขภาพในช่องปาก สามารถแปรงฟันได้ถูกวิธีเพื่อลดโรคฟันผุและป้องกันโรคฟันผุ ดำเนินการวิจัยโดยสำรวจนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียน 48 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวนร้อยละ 20 โรงเรียนเข้าร่วมในการทดลองโดยจัดกิจกรรมเกี่ยวกับทันตศึกษา ควบคุมอาหารที่ทำให้ฟันผุและให้ฟลูออไรด์เสริมฟันให้แข็งแรง แล้วประเมินผลโดยตรวจสุขภาพฟันของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะ ๆ เวลา 2 ปี ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สุขภาพเหงือกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างดีขึ้น โรคเหงือกในกลุ่มทดลองลดลงร้อยละ 32 และในกลุ่มควบคุมลดลงร้อยละ 10
2. การลดฟันผุโดยการอุดรอยฟันผุพบว่า กลุ่มควบคุมได้รับการอุดฟันร้อยละ 42 และกลุ่มทดลองได้รับการอุดฟันร้อยละ 41
3. การลดโรคฟันผุที่เกิดขึ้นใหม่พบว่า มีการรักษาโรคฟันผุที่เกิดขึ้นใหม่ 100 ซี่ในกลุ่มควบคุม และ 68 ซี่ในกลุ่มทดลอง

กองทุนสภานิติบัญญัติของรัฐเท็กซัส (Texas State Legislative. 1970: 75) ได้ทำโครงการทดลอง 2 ปี เพื่อตรวจสุขภาพเด็กในโรงเรียน โครงการเน้นที่การ

สืบหาความผิดปกติทางกาย ทางอารมณ์ และปัญหาในการเรียนรู้ โดยคัดเลือกโรงเรียน 14 โรงเรียน เพื่อจัดบริการสุขภาพทั้งในเขตชนบท ในเมือง และเขตติดต่อบริเวณระหว่างเมืองกับชนบท การตรวจสุขภาพประกอบด้วยการศึกษาประวัติสุขภาพโดยเก็บรวบรวมจากพ่อแม่ การพัฒนาทางจิตใจ ประวัติการฉีดวัคซีน การมองเห็น การได้ยิน สุขภาพฟัน และมีการส่งต่อผู้ป่วยโดยพยาบาลโรงเรียน ผลการทดลองพบว่า

1. เด็ก 8,434 คน ได้รับการตรวจสุขภาพในช่วงเวลาที่ทำโครงการนี้ พบว่ามีนักเรียนที่เป็นโรคฟันได้รับการส่งต่อถึง 1,501 คน

2. ปัญหาที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขพบจากการส่งต่อผู้ป่วย คือ การสรุปผลการตรวจร่างกายผิด กล่าวคือ เด็กที่ไม่ได้เจ็บป่วยมีรวมอยู่ด้วยถึงร้อยละ 41

3. ปัญหาสุขภาพที่พบมี 1,715 ปัญหา เด็ก 1 คนมักมีปัญหาสุขภาพมากกว่า 1 ปัญหา ปัญหาของเด็กประถมต้นคือปัญหาทางด้านร่างกายทำให้การเรียนไม่ได้ผล เด็กประถมปลาย ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเห็นและการได้ยิน

มาร์ติน เจน อลิซาเบธ (Martin Jeaane Elisabeth. 1977: 3970-A) ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินความต้องการโครงการบริการสุขภาพในเวอร์จิเนีย" (Need Assessment of School Health Service Programs in the Commonwealth in Virginia) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลความต้องการของโครงการบริการสุขภาพในเวอร์จิเนีย ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางด้านสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าบริการสุขภาพในโรงเรียนมีประโยชน์มาก โรงเรียนต้องการพยาบาลและแพทย์ประจำ และควรมีการเตรียมครูประจำชั้นในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ

ซาชิโกะ ทาคะตะ (Sachiko Taketa. 1981: 208-209) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐฮาวาย" (Student Accidents in Hawaii's Public School) โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะสำรวจอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน และเพื่อศึกษาระบบการรายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนของรัฐ จำนวน 204 โรงเรียน จากจำนวนทั้งหมด 224 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 157,000 คน

รวบรวมข้อมูลจากแบบการรายงานอุบัติเหตุของนักเรียนที่พยาบาลประจำโรงเรียนได้จัดทำไว้ในช่วงเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิง ในอัตราส่วน 2:1 นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนการบาดเจ็บมากกว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือในสนามเด็กเล่น การบาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นประเภทแผลถลอก ฟกช้ำ อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บมักเป็นที่คอและศีรษะมากกว่าบริเวณลำตัว แม้ไม่ทำให้ถึงกับเสียชีวิตหรือพิการ แต่ก็ทำให้นักเรียนต้องหยุดพักการเรียนไปชั่วคราว

แลนซ์ เอ ซิลตัน (Lance A. Chilton. 1982: 159-161) ทำการวิจัยเรื่อง "บริการสุขภาพในโรงเรียนซึ่งจัดให้อย่างไม่เป็นทางการโดยแพทย์" (Informal Provision of School Health Service by a Physician) โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับนักเรียน อันจะส่งผลให้เกิดความเต็มใจในการใช้บริการที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้น และเพื่อสำรวจปัญหาสุขภาพที่มีความสำคัญต่อนักเรียน คำเน้นการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งตอบแบบสอบถามความคิดเห็น หลังจากที่ได้สร้างความคุ้นเคยระหว่างแพทย์กับนักเรียนเป็นเวลานานพอสมควร ผลการวิจัยปรากฏว่า

นักเรียนมีความคุ้นเคยกับแพทย์มากขึ้นพอที่จะให้ความไว้วางใจและกล้าที่จะซักถามปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ และจากแบบสอบถามความคิดเห็นสรุปได้ว่าปัญหาสุขภาพที่มีความสำคัญต่อนักเรียนมากที่สุดก็คือ ปัญหาในเรื่องยาและแอลกอฮอล์ รองลงไปได้แก่ ปัญหาในเรื่องเพศ และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับผิวหนัง

เมนนิค และ คลิงเจอร์ (Mennic and Klinger. 1984: 160-161) ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดบริการโดยกรมอนามัยให้แก่โรงเรียนอนุบาลและศูนย์ดูแลเด็กในเวลากลางวัน" (Health Department Service for Preschool and Day Care Centers) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัญหาทางสุขภาพของเด็ก โดยการจัดบริการตรวจและจัดให้มีการส่งต่อไปรักษาหรือแก้ไขสภาพปัญหา รวมทั้งตรวจสอบสภาพแวดล้อม

ของโรงเรียนด้านสุขภาพและความปลอดภัย คำเนินการวิจัยโดยส่งจดหมายไปยังสถาน
บริการดูแลเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี แจงให้ทราบถึงการจับบริการตรวจสายตาและวัด
การได้ยิน การติดตามค้นปัญหาทางสุขภาพอื่น ๆ แก่เด็ก มีศูนย์ต่าง ๆ ตอบรับถึง 94 แห่ง
จากทั้งหมด 141 แห่ง และได้ดำเนินการโดยจัดให้พยาบาลเยี่ยมศูนย์ดูแลเด็กและโรงเรียน
อนุบาลเหล่านี้เดือนละครั้ง หลังจากดำเนินการมานานมาแล้ว 1 ปี ได้ประเมินผลเสนอให้
ผู้อำนวยการศูนย์ทั้งหมดทราบ ผลการวิจัยพบว่า

สถานเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ได้ยอมรับและเห็นความสำคัญของโครงการนี้ พร้อมกับ
เสนอเพิ่มความต้องการในการจับบริการสุขภาพให้มีการจัดโครงการที่ถาวรขึ้น

พอล์ค และ คิลคอยน์ (Falk and Kilcoyne. 1984: 239-242) ได้
ศึกษาวิจัยเรื่อง "โครงการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน" (A Health
Promotion Program for School Personnels) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้
บุคลากรจัดโครงการขึ้นเองได้ และเพื่อให้บุคลากรทุกคนมีสุขภาพดี โดยฝึกอบรม
ผู้ดำเนินงานโครงการจำนวน 32 คน และให้ผู้ฝึกอบรมทั้งหมดไปจัดโครงการส่งเสริม
สุขภาพบุคลากรในโรงเรียนของตนเอง มีการประเมินผลทั้งโครงการฝึกอบรมและ
โครงการที่ดำเนินงานในโรงเรียน ผลคือผู้ที่เข้าอบรมมีความรู้ หักสนคติ และการปฏิบัติ
ทางสุขภาพดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ฝึกอบรม และบุคลากรสามารถจัดดำเนินงานโครงการใน
โรงเรียนได้ ทั้งนี้โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี

สรุปการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยด้านการจับบริการสุขภาพที่ได้รวบรวมข้างต้น อาจสรุปได้ว่า
สำหรับในต่างประเทศนั้น โรงเรียนต่าง ๆ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการจับบริการ
สุขภาพในระดับสูง จะเห็นได้จากโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก
เพื่อไปจัดดำเนินการบริการสุขภาพในโรงเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากใน
ต่างประเทศได้มีการศึกษาจัดโครงการทดลองเปรียบเทียบให้เห็นผลของการปฏิบัติงาน
อยู่เสมอ จึงทำให้โรงเรียนตระหนักในประโยชน์ที่จะได้รับจากบริการสุขภาพซึ่งมีผลโดยตรง
ต่อสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่าย

สำหรับรายงานการวิจัยในประเทศไทยนั้น อาจสรุปได้ว่า การดำเนินงานด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินงานได้ครบตามองค์ประกอบของการจัดบริการสุขภาพ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการจัดบริการสุขภาพได้อย่างเต็มที่ และปัญหามักเกิดจากงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านบุคลากรนั้นนอกจากจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอแล้ว อุปสรรคอีกประการหนึ่งได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในด้านการจัดบริการสุขภาพ และที่สำคัญอย่างยิ่งได้แก่ บุคลากรไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน จึงไม่ได้เอาใจใส่ในการดำเนินงานบริการสุขภาพอย่างจริงจัง ทำให้งานด้านบริการสุขภาพในโรงเรียนไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดให้มีการพัฒนาห้องดินพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 นั้น ในช่วงของการพัฒนาย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านลักษณะของความเป็นอยู่ในสังคม สภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งในบริเวณที่พัฒนาและบริเวณใกล้เคียง นอกจากนั้นบุคคลที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขได้ จำเป็นจะต้องเป็นคนที่มีคุณภาพจึงจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีความสุขได้ ซึ่งปัจจัยพื้นฐานของคนที่มีคุณภาพคือ "สุขภาพ" นั่นเอง ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบริการสุขภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติในภาคตะวันออก" จึงเป็นผลทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับบริการทางด้านสุขภาพที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเป็นไปในอนาคต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบสุขภาพของเด็กวัยเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากโรงเรียนในระดับใด ควรที่จะส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จึงทำให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ อันจะส่งผลไปถึงการเป็นคนที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป